

bron NTR

Bomenlanen

Over de onlosmakelijke relatie tussen bomen en wegen

G. Verschuure-Stuip, L. Dijkstra, H. Hirsch, G.-J. van Prooijen (red.), TU Delft en Bomenstichting, ISBN: 978-94-6384-314-0, €29,50

Bomenlanen. Het woord schuurt wat in de mond. Laanbomen is duidelijk: het eerste woord bepaalt of beperkt het tweede woord: bomen geschikt voor lanen. Dat gaat bij Bomenlanen niet op, ook al omdat in bijna elke definitie van het woord laan, die de auteurs aanreiken, het woord boom voorkomt. Een tautologie dus. Maar de redactie van dit boek heeft haar doel – aandacht voor dit boek – wel bereikt. Bovendien onderstrepen ze met dit woord bomenlanen de onlosmakelijke relatie tussen beiden, het onderwerp van dit boek. Verdient dit boek die aandacht van beheerders van natuur, bos en landschap en van de daarbij behorende bomenlanen? Voorzichtig zeg ik ja. In de dertien hoofdstukken van verschillende auteurs, experts op hun gebied en soms vernieuwend bezig, worden de ontstaansgeschiedenis, de ontwikkeling en het functioneren van bomenlanen beschreven. Niet noodzakelijkerwijs in die volgorde. Na een kort voorwoord volgen bomenlanen als voer voor het debat, de definitie, lanen in Nederland en elders, de plantverbanden, het ontwerp en de inrichting, ook van de berm, de samenhang met het verkeer, de gezondheid, de verjonging, de biodiversiteit, het microklimaat, bomenlanen als erfgoed en tot slot het provinciaal

beleid. Het is geen receptenboek dat pasklare oplossing biedt aan beheerders; het geeft vooral achtergrondinformatie die steun geven aan de beheerder bij zijn beleid en uitvoering. Dat laatste komt nu vooral neer op het “balanceren tussen verkeersveiligheid en de ecologische functies” van de laan.

In de loop der eeuwen zijn vele bomenlanen verdwenen. Vele redenen worden verspreid over deze hoofdstukken genoemd. Wel mis ik een overzicht daarvan in een analyserend hoofdstuk, als waarschuwing voor beheerders en het publiek, en als steun voor beiden bij het in stand houden van bomenlanen.

De tekst is goed te begrijpen, de leesbaarheid had verhoogd kunnen worden door een andere drukletter en kleur. Ik heb nogal eens aan het eind van een zin over een punt heen gelezen. Het notenapparaat is groot en biedt mogelijkheden voor verdere studie. Helaas wordt eerst met een nummer verwezen en pas in tweede instantie met een auteursnaam. Dat maakt het wat tijdrovend de relevantie van de bron in te schatten. De vele illustraties (foto's, schilderijen, kaarten) zijn van goede kwaliteit. Leuk is dat duidelijk herkenbare situaties en locaties zijn gefotografeerd. Een beetje jammer is dat niet consequent de boomsoort is vermeld. Tot mijn verrassing dook ineens ook een schilderij van Van Gogh op, als voorbeeld van een inrichtingssituatie.

Het is goed om in dit boek met een nieuwe speler, in casu de TU Delft, kennis te maken. Zij hebben zich, vermoed ik, vanuit de stedenbouw via het daarbij behorende microklimaat richting boom en bomenlanen ontwikkeld. De TU Delft was met dezelfde onderzoeksgroep ook op de Floriade in Almere te zien. Welkom dus en ook een welkom aan hun product. Laat mij afsluiten met nog een citaat uit de laatste pagina's van dit boek. “De dikke eikenbomen van nu zijn geplant door mensen die niet meer leven.” Dit geldt juist ook voor Bomenlanen.

Pieter Schmidt